

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**м. Чернівці
16-17 лютого 2024**

**МАТЕРІАЛИ
З НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
"МЕДИЧНА СИМУЛЯЦІЯ-
ПОГЛЯД У МАЙБУТНЄ"**

ЗНАЧЕННЯ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ

Ніцович І.Р., Семеняк А.В.

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Симуляційне моделювання набуває все більшого визнання у навчанні студентів та лікарів. Воно розглядається як засіб для збільшення теоретичного та практичного досвіду студентів та лікарів, без шкоди для реальних пацієнтів, є практичним та надійним підходом до набуття і підтримання навичок лікувально-діагностичної роботи.

При проведенні анкетування 89% студентів визначили покращені комунікативні навички та навички командної роботи, 99% студентів написали, що симуляція повинна використовуватися частіше, 93% студентів позитивно оцінили використання симуляції під час навчання, 79% студентів відмітили реалістичність навчального досвіду, 98% навчилися краще застосовувати свої теоретичні знання в клінічних умовах. (1).

Для цього потрібні пацієнти, на яких можна продемонструвати прийняті освітні принципи та ефективно проілюструвати медичні концепції. Однак такі пацієнти не завжди доступні. Тому нові методи намагалися подолати розрив між традиційним медичним навчанням (лекції, семінарські заняття) та проблемно-орієнтованим навчанням. Симуляційна медична освіта має на меті забезпечити правильне ставлення та навички серед медичних працівників, щоб компетентно справлятися з реальними критичними ситуаціями без шкоди для етичних та законних прав пацієнтів.

Симуляційне навчання передбачає використання тренажерів для профпідготовки чи оцінки студентівз будь-яким досвідом у даній спеціальності. Залежно від освітньої мети та завдань навчальної програми події можуть розігруватися за допомогою словесної рольової гри, манекенів, студентів-акторів (віртуальний пацієнт) у різних комбінаціях (2).

Студенти не відразу звикають до поводження із симуляційними муляжами, як із живими людьми. У майбутньому манекени повинні мати реалістичні органи та тканини, сприятимуть підвищенню рівня занурення лікарів у сценарії моделювання. Сучасні моделі симуляторів дозволяють створити ефект «повного занурення» в клінічну ситуацію без візуальної присутності викладача або екзаменатора, бути «віч-на-віч» з симуляційним «пацієнтом», відстежувати та оцінювати його самостійні дії під час вирішення ситуаційного завдання, надання медичної допомоги (3, 4).

Навчання, наближене до реальності, що виключає ризики для пацієнта, у якому створюються умови відпрацювати навичку до досконалості, оскільки тривалість навчального процесу не обмежена, як і кількість повторів,

можливості симуляції таких втручань, що у реальній практиці зустрічаються дуже рідко. При оволодінні навичками в умовах симуляційного навчання виключаються стрес, який є у роботі з пацієнтом, та ризик для хворого.

Під час навчання біля ліжка хворого студенти набувають цінний досвід взаємодії з різними пацієнтами, що сприяє розвитку клінічного мислення, можуть спостерігати лікувальний процес, що необхідний під час підготовки до самостійної діяльності. Однак є й певні недоліки: не всі студенти мають можливість самостійно виконати дію, велика ймовірність помилки, порушуються права пацієнта на якісне надання допомоги, не завжди можливий педагогічний контроль ступеня досягнення компетентності (виконання дій з їх обґрунтуванням). Таким чином, мінімізувати недоліки та створювати умови для формування та оцінки компетентності студентів дозволяють можливості симуляційного навчання поряд з обов'язковим навчанням біля ліжка хворого, яке поки що не може замінити жодного симулятора (4, 5).

Навчаючись на кафедрі акушерства та гінекології студенти проводять теоретичну підготовку та оволодіння технологією практичних навичок на платформі дистанційного навчання кафедри MOODLE. Там же вони вивчають методику та техніку виконання практичних навичок і маніпуляцій за допомогою відеоматеріалів. (5).

Пропонований на нашій кафедрі акушерства та гінекології симуляційний курс навчання студентів практичним навичкам проводиться як у навчальних класах кафедри, так і навчально-тренажерних залах симуляційного центру Буковинського державного медичного університету. Студенти на заняттях поділяються на групи по 3-4 особи. Спочатку студент викладає теоретичну частину (показання, протипоказання для процедури, інструментарій, можливі ускладнення, труднощі), викладач супроводжує її демонстрацією відеофільмів, фотографій, проводить виконання практичної навички самостійно. Після того, як усі студенти відпрацюють навички, проводиться розбір та обговорення кожного варіанту виконання завдання.

Під час заняття проводиться відпрацювання маніпуляцій спочатку на муляжах, а потім пропонується проведення клінічних обстежень на пацієнтках. Навчальні симулятори імітують фрагменти тіла жінки, окремі органи статевої системи, фантоми плода на різній стадії розвитку, різні періоди нормальних та патологічних пологів.

Студентам пропонуються клінічні ситуації, які потребують медичної допомоги, акушерських маніпуляцій чи оперативного втручання. При цьому можливе багаторазове відпрацювання навичок та аналіз отриманих результатів. Студенти при цьому вчаться критично мислити, швидко

приймати рішення у складних ситуаціях та набувають досвіду практичної діяльності. Потім проводиться аналіз та обговорення лікувально-діагностичної тактики, отриманих результатів, розбір помилок.

Симуляційний курс включає в себе акушерські прийоми та маніпуляції, ведення фізіологічних і патологічних пологів, відпрацювання акушерської допомоги при різних видах передлежання плода, оперативних втручаннях в акушерстві та гінекології (внутрішньоматкові маніпуляції, техніку вскриття та ушивання рани передньої черевної стінки, промежини, невідкладна оперативна допомога - накладення акушерських щипців, вакуум-екстракція плода, зупинка кровотеч, переривання вагітності). Від набуття на симуляторах основних хірургічних знань та вмінь, до участі у реальних операціях сприяє підвищенню ефективності навчання гінекологічній оперативній техніці. Серед них такі характеристики, як точність та обсяг виконання завдань, ефективність і безпека рухів рук та інструментів, економічність використання апаратури, ресурсів, тривалості операцій.

Після проведених тренінгових занять усі студенти змогли назвати та вибрати основні хірургічні інструменти, задіяні в операції (проти 25 % студентів до початку заняття) та продемонстрували впевненість у своїх силах, при зашиванні (на муляжі) рани черевної стінки.

Список використаних джерел:

1. Косьяненко С.М. Роль симуляції у медичній освіті / С.М.Косьяненко // IX Міжнародна науково-практична конференція «Study of world opinion regarding the development to science».-2022.-Прага, Чехія.-Р.330-332.
2. Gaba, D.M. The future vision of simulation in healthcare / Gaba D.M. //Quality and Safety in Health Care. – 2004. – V. 13. – P. 2-10.
3. Gardner, R. Simulation in Obstetrics and Gynecology / Gardner R., Raemer D.B. //Obstetrics and Gynec. Clinics of North America.– 2008.– V. 35.– P.97-127.
4. Фіра Д.Б. Симуляційне навчання студентів як один із перспективних методів формування та вдосконалення професійних хірургічних навичок у майбутніх лікарів. / Медична освіта. – 2017. –№ 4. – С.58-61
5. Ніцович І.Р., Семеняк А.В.Етапність симуляційного навчання на кафедрі акушерства та гінекології / І.Р.Ніцович, А.В.Семеняк // Матеріали науково-практичній конференції з міжнародною участю «Медична симуляція – поглядумайбутнє».- 2023 р.- БДМУ .-С.183-186.